

Het verhaal der „Metamorphosen” heeft hem getroffen, omdat het beschouwen van de natuur hem diep heeft doen beseffen, wat er tastbaars in deze legende schuilt. De schilder is bovenal verrukt, in de aanroepingen van Ovidius een gereede aanleiding te vinden een vuurhemel te schilderen, een hemel, zooals hem altijd in gedachten is verschenen, één waarin licht en warmte zich dooreenmengen. Dit treurspel van de onvoorzichtigheid van Phaeton, wiens zegekar met op hol geslagen paarden wanorde gaat stichten in het wereldruim, tengevolge waarvan het heelal gevaar loopt zich zelf te vernietigen door zijn eigen gloed, doordat het de contrôle verliest over het vuur, dat in haar brandt; deze val van een levenden fakkel, die een paniek veroorzaakt en wiens geesel niet anders opgeheven kan worden dan door tusschenkomst van een sterker vuur, het witte vuur van den bliksem van Jupiter. Brusselmans herkent dit mythologische drama, het is het treurspel van de hemelen van iederen dag, met hun stralenva, hun geladen wolken, hun ineenstorting en hun wederopbouw, hun lichtschijnsels die door nog sterker licht overwonnen worden.

De elementen, waaruit het werk van Brusselmans is samengesteld, de directe weergave of de symbolen van het vuur, het water, de lucht, de aarde ontmoeten elkaar, bestrijden elkaar, vereenigen zich, trachten één te worden. De zon, een klomp vuur, valt in de zee en bespat het water met zijn brandend licht; een naakte zwemmer, een vuurbundel, werpt zich in de frissche wateren van het kanaal; een straat is aan één kant door de gouden stralen van de zon ingenomen, aan den anderen kant door de zilveren pijlen van den regen bestookt, vermenging van water en licht; hier regenbogen, die zich afteekenen op een donkeren wijd-gapenden hemel; daar het kokende water, dat zingt in den ketel, vlammen die tot rook worden en zich met de lucht vermengen.

Maar de twee voorwerpen, die steeds weer terugkomen in het werk van Brusselmans met een veelbeteekenende vasthoudendheid symboliseeren beter dan alle andere de ineensmelting van de verschillende primaire elementen, die den schilder geen rust laten. Het zijn de koperen lamp, welks vloeibare inhoud vuur en licht voortbrengt bij aanraking met de lucht en voor alles die bekende hard roode petroleumkan, waarop met duidelijke letters de naam van de brandvloeistof staat, waarmee ze zwaar gevuld schijnt te zijn.

Maar al is er in het werk van Brusselmans een ontketening van wilde krachten en is ook een vastleggen van deze krachten teneinde tot evenwicht en ordening te geraken.

Dit is een andere kant van zijn werk; bij al zijn onstuimigheid is hij ook ingehouden. Er zijn twee tegenstrijdige elementen in hem waar te nemen: